

MKATABA YA UTARATIBU NA KANUNI YA CHINI YA USALAMA SAYANSI YA SHULE YA UMMA ALBUQUERQUE

Wanafunzi na wazazi lazima wasome, wjadili na kutia saini kanuni ya usalama ya sayansi na mkataba ya utaratibu. Mwanafunzi ao mzazi, na mwalimu wa sayansi lazima kila mmoja aweke nakala yenye iliosainiwa.

1. Fanya majaribio kama ilivyo elekezwa. Usifanye kitu chochote ile hisiyu sehemu ya kanuni ya majaribio iliokubaliwa. Fuata maelekezo ya mdomo na ilioandikwa imetolewa na mwalimu ao msimamizi mzima.
2. Uwe tayari vizuri kufanya majaribio. Soma kanuni ilioandikwa kabla na elewa nini utafanya. Kukosa ujuzi inapoteza muda wako na ni sababu mkubwa ya kuumia. Ujue hatari kabla ya kufanya majaribio.
3. Kamwe usifanye kazi bila usimamzi ya mtu mzima. Usitumiye vifaa mbaya ao yakuvunjika.
4. Vaa vifaa vya ukingo halisi. Koti maabara ao aproni na ANSI ukingo ya macho iliokubaliwa lazima kuvaa wakati wote. Hii itaimanisha kwa kawaida magogo michia ya kemikali. Kuongeza, glavu na ngao ya uso itatumiwa vile inafaa.
5. Ujifunze maeneo na vifaa vya kazi dharura. Ina nadani kusafisha licho, mferji wa kuogea usalama, kizima, blanketi ya moto, konokono, na vifaa vya msaada wa kwanza. Ujue utafanya nini kama kuna dhurura.
6. Tenda namna ya madaraka wakati wote. Hakuna farasi ao kudanganya karibu tukia maabara ao eneo ya majaribio.
7. Vaa viatu vinafunika mguu nzima. Hakuna lapulapu ao viatu wazi. Nguo haiwezi kuwa ya huru na ya kushuka, hasa mkuno wa nguo. Kuhusu vitambaa vya sasa, hasa ya kusanidiwa, ina waka sana na haiwaliwe. Mikono na migu lazima ifinikwe.
8. Funga nywele mrefu nyuma kuikinga namwako wa moto na kemikali. Wasiliana na lenzi haikataliwe kwenye maabara, lakini imekatishwa tama kwa sababu ya usalama. Ondoa uwasiliano na lenzi kama unajisikia kuchomwa moto ao una kosa utulivu wa macho yako.
9. Kamwe usi ladha kemikali. Kamwe usiguse kemikali na mikono yako. Jaribu harufu bure kama unaelekezwa vile, ukipitisha kwa upole mvukizo kwelekea pua ukitumia mkono yako. Kamwe pipet chombo kioevu kwa kinywa. Tumia bulbu pipet. Hakikisha eneo ya kazi inaingiza hewa ya kutosha kwa majaribio yako.
10. Zima bendera Bunsen ao chanzo chote cha joto kama hautumie. Kamwe isifanye kazi kama inapuzwa. Epuka mwako wa moto wazi wakati unatumia kioevu inaweza kuwaka. Chomatu Pyrex, borosilicate, ao Kioo kaure.
11. Toa haraka moto ukitia eneo ya joto kwenye maji baridi kwa dakika 15. Maji baridi kupunguza wazi maumivu badae na malengelenge.

12. Soma na utaratibu lebo ya kemikali. Somayo mara tatu: kama unaichukua; kabla yakuitumia; na baada ya kumalizika. Makosa mengi – mengine ya hatari – inatokea mukuchanganya kemikali mbaya. Pitia tena MSDSs kama inapatikana.
13. Kuvuta sigara, kula, kunywa, ao kutumia vyoo kwenye maabara ao eneo ya kazi ya majaribio imekatazwa.
14. Ripoti ajali zote, majeraha, na wito karibu ya mwalimu wako/Msimamzi mzima haraka.
15. Tumia kemikali vizuri, usishuke kwenye mferji ao kwenye takataka. Kontena lazima iwe tayari juu ya taka kemikali. Kioo cha kupasuka kwenye kipokezi maalum.
16. Kamwe usirejeshe vitenganishi kwenye chupa ya vitenganishi. Uwe muangalifu kuchukuatu ile ambayo unaitajia kweli. Usichafue vitenganisho.
17. Safisha taka zote maramoja kama inaelezwa na mwalimu. Inamo maji.
18. Fatilia Shuguli ya vyombo na vyombo kali kwa utaratibu kuepuka kukatua. Kamwe usikate vitu wakati unavichuguwa mikononi mwako. Tia mahali vitu kwenye uso kazi yanafaa.
19. Kamwe usichukuwe kemikali, vifaa, ao vifaa nje maabara bila ujusi na kibali ya mwalimu wa sayansi.
20. Safisha uchafu wa kemikali ao iliomwangika kwenye ngozi lako ao mwili maramoja na kwa dakika
15. Ondoa vazi ilio chafushua mara moja. Eleza mwalimu wako ao msimamzi mzima.
21. Safisha maabara benchi lako; weka mbali vifaa vyote na vitenganisho; na osha mikono yako mwisho ya kazi kila kipindi.
22. Uzuie kuumia tokea misa inaanguka, kombora, chemchemi iliweka ao alisisitiza, hupanga unazunguka na mikaba wazi ao gabi kwenye maabara pamoja na hatari kifundi.
23. Usioneshe laser ao vyanzo vyote vya nishati kwa watu. Usiangalie moja kwa moja ao yalijitokeza mwanga wa jua kupitia darubini.
24. Usitie huru kamba ya umeme eneo wanatembelea ao kwacha kamba kushikilia juu ya mpaka ya meza. Ondoa kamba kuzuia ajali.
25. Hakikisha vifaa iko kwenye njia ya kufutwa kabla ya kuchomeka. Usitumie vifaa na kamba ya umeme ilipotea ao plagi wazi. Usitumie vifaa vya umeme na mikono ao vazi unyevunyevu.
26. Ni madaraka ya mwanafunzi kueleza mwalimu kama uko mjamzito, una ugonjwa mbaya ao hali, ao ugonjwa panga vile kanuni sahihi na kemikali ita amua.
27. Orodhesha mzio yako chini ya ukarasa huu. Kama majaribio inatumia kitu mzio, shauriana na mwalimu wako ao msimamzi mzima.

KANUNI YA USALAMA YA SAYANSI NA MKATABA YA UTARATIBU

Mimi, _____ (Chapa jina) nili soma, na kwelewa, nakubali kufata kanuni hii ya usalama ya sayansi na taratibu. Nina kubali kufuata kwa elekezo ziada, ilioandikiwa ao ya mdomo, imetolewa na mwalimu wangu wa sayansi ao msimamzi mzima. Natambuwa yakuwa ukosefu kufata kanuni maelekezo inamotokeo ya tendo ya kurekebishwa na inawezekana kusimamishwa ya kudumu tokea darasa hii.

Orodhesha mzio lolote, shida matibabu, ao tumia lensi mawasiliano kwa mwalimu wako:

_____

_____

Saini ya Mwanafunzi _____ Tarehe _____

Saini ya Mlezi _____ Tarehe _____

